

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/126-2

17. november 2020

Uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og opphør av arbeidsavklaringspenger

Arbeids- og sosialdepartementet har mottatt henvendelser fra Statens pensjonskasse og KLP hvor de ber om en avklaring av regelverket for uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon i tilfeller hvor arbeidsavklaringspenger (AAP) opphører pga. at stønadperioden er utløpt. Det går ikke klart fram av hverken loven eller forarbeidene til loven om opphør av AAP skal få konsekvenser for midlertidig uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon. For å unngå ulik praktisering, gir vi her en tilbakemelding om hvordan vi mener slike tilfeller skal håndteres.

Uføre med offentlig tjenstepensjon med en uføregrad på 50 prosent eller høyere mottar uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon i kombinasjon med AAP eller uføretrygd fra folketrygden. Et medlem som er innvilget AAP fra folketrygden, får midlertidig uførepensjon, mens et medlem som er innvilget uføretrygd fra folketrygden, får uførepensjon.

Reglene om varighet og forlengelse av AAP fra folketrygden ble endret fra 2018. Den ordinære stønadperioden ble redusert til tre år samtidig som det ble fastsatt en absolutt grense på to år for mulig forlengelse. Endringene fra 2018 innebærer at det vil være tilfeller hvor stønadperioden for AAP utløper selv om mottaker fortsatt er under behandling og/eller i arbeidsrettet tiltak og det derfor ikke er avklart om vedkommende oppfyller vilkårene for uføretrygd. Det er ikke opplagt hvordan opphør av AAP grunnet at stønadperioden er utløpt skal påvirke uføreytelsen fra offentlig tjenstepensjon.

Problemstillingen gjelder hva som skjer etter at det er innvilget midlertidig uførepensjon, i tilfeller hvor AAP senere faller bort pga. at stønadperioden opphører. Denne problemstillingen ble aldri satt på spissen når uføreordningen ble lagt om i 2015. Grunnen til at dette

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
www.asd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 457

Avdeling
Pensjonsavdelingen

Saksbehandler
Silje Aslaksen
22 24 85 44

ikke var en problemstilling i 2015 var at det den gang ikke var en klar grense for mulig forlengelse av AAP.

Systemet er altså slik at det er en varighetsbegrensing for AAP, men ingen varighetsbegrensing på midlertidig uførepensjon. Samtidig er mottak av midlertidig uførepensjon koblet til mottak av AAP.

Første og andre ledd i § 27 i lov om Statens pensjonskasse lyder:

Det er et vilkår for rett til midlertidig uførepensjon og uførepensjon at medlemmet har fått evnen til å utføre inntektsgivende arbeid (inntektsevnen) nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte i en slik grad at vedkommende ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid. Ved vurdering av om det foreligger sykdom gjelder det samme sykdomsbegrepet som i folketrygdloven kapitlene 11 og 12.

Det er et vilkår for uførepensjon at inntektsevnen er varig nedsatt, se folketrygdloven § 12-7 første ledd. Midlertidig uførepensjon gis når det ikke er avklart om inntektsevnen er varig nedsatt. Et medlem som er innvilget arbeidsavklaringspenger fra folketrygden, får midlertidig uførepensjon. Et medlem som er innvilget uføretrygd fra folketrygden, får uførepensjon.

I andre ledd står det altså at midlertidig uførepensjon gis når det ikke er avklart om inntektsevnen er varig nedsatt. Det står videre at et medlem «som er innvilget arbeidsavklaringspenger fra folketrygden, får midlertidig uførepensjon.» Det står altså «er innvilget». Spørsmålet er om «er innvilget» kun må gjelde ved innvilgelse av midlertidig uførepensjon eller om en løpende må motta AAP for å ha rett på å motta midlertidig uførepensjon.

I lov om Statens pensjonskasse § 31 tredje ledd står det at dersom AAP etter folketrygdloven kapittel 11 er redusert eller stanset av andre grunner enn ved samtidig arbeid etter folketrygdloven § 11-23, kan midlertidig uførepensjon reduseres eller stanses tilsvarende. Vi vurderer det slik at dette leddet ikke direkte regulerer tilfeller hvor stønadperioden for AAP er utløpt. Dette støttes av forarbeidene til loven hvor det står følgende: «Også i andre tilfeller kan arbeidsavklaringspengene reduseres eller stanses, for eksempel fordi vedkommende ikke overholder meldeplikten etter folketrygdloven eller har fravær fra fastsatt aktivitet som ikke kan dokumenteres. Departementet foreslår at midlertidig uførepensjon kan reduseres eller stanses også i disse tilfellene.» Opphør av AAP pga. utløpt stønadperioden er ikke det samme som at ytelsen reduseres eller stanses. Det bemerkes ellers at dette er kanbestemmelse.

Vår vurdering er at det ikke åpenbart hvordan midlertidig uførepensjon fra offentlig tjenestepensjon skal påvirkes av at stønadperioden for AAP er utløpt. Selv om det ikke går helt klart fram av lovteksten eller forarbeidene, er vi av den oppfatning at regelverket skal forstås slik at midlertidig uførepensjon fra offentlig tjenestepensjon ikke må opphøre i disse tilfellene. Vår vurdering er at usikkerheten uansett bør gå i favør av mottakeren.

Vi presiserer imidlertid at dette ikke betyr at bortfall av AAP skal utløse tilleggssats i beregningen av uførepensjonen fra offentlig tjenestepensjon.

Vi vil vurdere om det er behov for en lov- og/eller forskriftsendring for å sikre konsekvent praktisering og for å unngå at regelverket gir uheldige utslag. Vi tar gjerne imot innspill fra dere inn i dette arbeidet.

Med hilsen

Dag Holen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Silje Aslaksen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Arbeids- og velferdsdirektoratet	Postboks 5 St. Olavs plass	0130	OSLO
Finans Norge	Postboks 2473	0202	OSLO
Gabler AS	Postboks 1818 Vika	0123	OSLO
Kommunal Landspensjonskasse	Postboks 400 Sentrum	0103	OSLO
Oslo Pensjonsforsikring AS	Postboks 6623 St. Olavs pl.	0129	OSLO
Pensjonskasseforeningen	Postboks 2417 Solli	0201	OSLO
Statens pensjonskasse	Postboks 10 Skøyen	0212	OSLO